

Ulu öndər Heydər Əliyevin 1998-ci il prezident seçkilərində yenidən qalib gəlməsi, onun Azərbaycanın siyasi səhnəsindəki liderlik mövqeyini bir daha təsdiqlədi. 1993-cü il seçkiləri Azərbaycan dövlətçiliyi üçün ağır bir sınaq dövrü idi, ancaq 1998-ci il seçkiləri formalasılmış dövlətin imtahani kimi qəbul edilirdi. Ümummilli lideri dəstəkləyənlərin sayı çox idi və onların arqumentləri xalqın ona olan inamı, ölkənin sabitliyini qorumaq və inkişafını təmin etmək kimi faktlara söykənirdi. Ulu öndər xalqın yenidən haqq, ədalət, sabitlik və tərəqqiyə səs verəcəyinə inanırdı. Heydər Əliyev və xalq arasında yaranmış bu bağlılıq onun ikinci dəfə prezident seçilməsini təmin edən ən müüm faktorlardan biri idi.

Qətiyyətli və güclü Liderə sarsılmaz inam

1998-ci il 11 oktyabr tarixi Azərbaycan üçün bir dönüş nöqtəsi oldu. Xalq yenidən öz inamını, ümidi və gələcəyini Heydər Əliyevin güclü liderliyinə bağladı. Həmin gün secki məntəqələrinə axın edən insanlar sadəcə bir namizədə deyil, haqqa, ədalətə və sabitliyə səs verdiklərinin fərqində idilər. Çünkü son beş ildə "Xalq - Heydər, Heydər - Xalq" ifadəsi elə bir birlik və güc simvoluna çevrilmişdi ki, bunu həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq arenada hamı görürdü. Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanı qardaş qırğıından və dövlətin dağılmasından xilas etməklə qalmamış, xalqın ona olan inamını da möhkəmləndirmişdi. Müxalif qüvvələr belə artıq anlamışdır ki, bu seckidə də xalqın inamını qazanmaq mümkün olmayıacaq. Beynəlxalq müşahidəcilər və ekspertlər də əmin idilər ki, Heydər Əliyev yenidən ölkənin Prezidenti olacaq və Azərbaycanın inkişaf yolunda irəliləməsi davam edəcək. Bəzi dairələr müdrik liderə qarşı müxtəlif təbliğat kampaniyaları təşkil etməyə çalışsalar da Azərbaycan xalqının güclü iradəsi hər cür maneəni aşdı. Nəticədə, 76,1 faiz səslə Heydər Əliyev yenidən xalqın böyük dəstəyini alaraq, Azərbaycan Prezidenti seçildi. Bu nəticə, bu, xalqın sabitliyə, tərəqqiyə və güclü liderliyə olan sarsılmaz inamının təcəssümü idi.

Beynəlxalq ictimaiyyət də əmin idi ki, 1993-cü ildə ölkəni qardaş münaqişəsindən və dağılmaq təhlükəsindən qurtaran lider, növbəti prezident seçkilərində də qalib olacaq. Hətta xarici dairələrdə belə bu nəticə gözlənilirdi, çünkü Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan öz iqtisadi və siyasi dirçəliş yolunda əhəmiyyətli uğurlar əldə etmişdi.

Seçkilər ərefəsində müəyyən qüvvələr Əliyevin əleyhinə təbliğat aparsa da 1988-1993-cü illərin acı təcrübəsini yaşamış xalq, taleyüklü bir anda doğru seçim etmə-

yi bacardı. 1993-cü ildə ölkəni böhrandan xilas edən Heydər Əliyev, onun ardınca həyata keçirdiyi islahatlar və xalqın rifahını təmin edən tədbirlər nəticəsində dövlətin sabitliyi bərpa edildi, insanların bir-birinə inamı yenidən yarandı.

Xalqın başqa alternativi də yox idi, çünki 1993-cü ildən sonra Azərbaycanın inkişafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlı idi. Onun rəhbərliyi ilə ölkədə iqtisadi sabitlik təmin olundu, çörək və digər ərzaq məhsullarının çatışmazlığı aradan qaldırıldı, ən başlıcası isə ölkə iqtisadi islahatlar həyata keçirdi. Bu dövr ərzində ölkənin xarici siyaset sahəsində də böyük nailiyyətlər əldə edildi. "Əsrin müqaviləsi" kimi böyük iqtisadi ləyiħələr imzalandı və Azərbaycanın beynəlxalq arenada nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artırdı. Azərbaycanın müstəqillik tarixində ilk dəfə iqtisadi artımın müşahidə edilməsi də bu dövrə təsadüf edirdi.

Heydər Əliyevin ikinci prezidentlik dövründə iqtisadi uğurlar xüsusilə diqqət çəkirdi. Qeyri-neft sektorunu da inkişaf etdi. İstehsalat sahələrində artım, kənd təsərrüfatının inkişafı üçün yaradılan şərait ölkədə yeni iqtisadi təkan yaratdı. Bu dövrdə minlərlə kəndli ailəsi torpaq, maşın və avadanlıq aldı, nəticədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında böyük artım baş verdi. Azərbaycan artıq kənd təsərrüfatı məhsullarını xaricə ixrac edəcək gücə çatdı. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə ölkənin beynəlxalq əlaqələri genişləndi, idxlə-ixrac əməliyyatlarının həcmi yüksəldi və xarici ticarət balsında müsbət dəyişikliklər baş verdi. 1993-cü ildə 60 xarici ölkə ilə ticarət əlaqələri qurulmuşdusa, 2002-ci ildə bu say 128 ölkəyə çatdı. Azərbaycanın iqtisadiyyatı gücləndi, dövlət bütçəsi böyük artım göstərdi və ölkə iqtisadi inkişaf yoluna qədəm qoydu. Bununla yanaşı, 1997-2002-ci illərdə sənaye məhsulu istehsalı 23,6 faiz, yaxud orta hesabla ildə 3,6 faiz artmışdı.

Hasıl sənayesi ilə yanaşı, qeyri-neft sektorunu - emal sənayesi də inkişaf edirdi. Göstərilən müddətdə emal sənayesi sahələrində məhsul istehsalı 24 faiz, o cümlədən yəyinti sənayesində 22 faiz, taxta məmulatı istehsalında 3,5 dəfə, metallurgiya sənayesində 2,5 dəfə artmışdır. Sənayenin inkişafı ilə yanaşı, ümummilli lider respublikada kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirirdi. Məhz bu diqqətin nəticəsində respublikada 40-dan çox hüquqi-normativ sənəd qəbul edildi və onların əsasında aparılan islahatların yekunu olaraq 872 min kəndli ailəsinə 1372,8 min hektar torpaq sahəsi, 63 mindən artıq maşın və traktor, 4 min qaramal tövlesi, 2300 qoyun yatağı, 450 min baş qaramal, 1 milyon 900 başdan artıq davar verildi, ölkədə 2600-dən çox kəndli-fermer təsərrüfatı yarandı. 1997-2002-ci illərdə istehsal edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının 99,01 faizi məhz onların payına düşürdü. Bu məhsulların satışında qiymətlər tam sabitləşmiş, idxlə-ixrac əməliyyatlarında bütün maneələr aradan qaldırılmışdı.

Azərbaycan-Ermənistən münaqişəsinin ədalətli həlli istiqamətində də Heydər Əliyev mühüm addimlar atdı. 1996-ci ildə ATƏT-in Lissabon summitində Azərbaycanın maraqları beynəlxalq səviyyədə tanındı və bu, münaqişənin həllində Azərbaycanın üstün mövqeyini göstərdi. Diplomatik uğurlar və ölkənin konstitusiyasının qəbul edilməsi, yeni parlament seçkilərinin keçirilməsi ölkədəki siyasi islahatların da göstəricisi idi.

Bu səbəbdən də 2003-cü il seçkilərində xalq yenidən Heydər Əliyevin siyasetinə dəstək verdi, çünkü onun apardığı siyaset ölkəmizin sabitliyini və rifahını təmin etmişdi.